

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 6P/94/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4320203980
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Petříková
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2021:4320203980.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice v konaní pred sudkyňou JUDr. Martinou Petříkovou, vo veci starostlivosti o mal. deti K. v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, deti rodičov: C. a K., o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

r o z h o d o l :

I. Súd n a r i a d ť u j e u mal. Y. a mal. Y. ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Topoľčany, Kalinčiakova 4295, Topoľčany

II. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu každého mal. dieťaťa zvlášť sumou zodpovedajúcou 30 % aktuálneho životného minima na maloleté, nezaopatrené dieťa vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Topoľčany.

III. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu každého mal. dieťaťa zvlášť sumou zodpovedajúcou 30 % aktuálneho životného minima na maloleté, nezaopatrené dieťa vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Topoľčany.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podanom dňa 15.7.2020 začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti u mal. detí K.. ÚPSVaR Levice uviedol, že mal. deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu matky C., bytom na neznámom mieste a otca K., bytom na neznámom mieste, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody. Rozsudkom Okresného súdu Levice, č.k. 12P/132/2015 zo dňa 05.04.2016, právoplatným dňa 02.05.2016 boli mal. deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti tete A. z dôvodu, že rodičia odmietli vykonávať starostlivosť o svoje mal. deti. Opakovanými šetreniami v rodine boli zistené vážne nedostatky v zabezpečovaní starostlivosti o mal. deti ako aj nedostatočné výchovné pôsobenie na mal. deti (nedokázala dostatočne vytýčiť výchovné hranice). Mal. deti trávili voľný čas potulovaním sa po meste, obťažovaním a otravovaním ľudí pri nákupných centrách v meste Levice. Taktiež p. A. odmietla naďalej vykonávať náhradnú osobnú starostlivosť o mal. deti. Na základe uvedených skutočností bolo uznesením Okresného súdu Levice č.k. 17P/210/2019-58 zo dňa 13.02.2020 vykonateľným 13.02.2020 nariadené neodkladné výchovné opatrenie a to pobyt mal. detí v CDR Topoľčany max. na dobu 6 mesiacov od ich umiestnenia. Mal. deti boli dňa 14.02.2020 vyňaté z rodiny a umiestnené do CDR Topoľčany. Šetrením pomerov bolo zistené, že z rodiny, ani zo širšieho príbuzenstva tohto času neexistuje osoba vhodná a schopná zabezpečovať starostlivosť o mal. deti na potrebnej úrovni, čím je vážne ohrozený priaznivý psychický, fyzický a sociálny vývin.

2. Z pripojeného súdneho spisu sp.zn. 17P/210/2019 má súd za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 17P/210/2019-98 zo dňa 08.07.2020 bola zrušená náhradná osobná starostlivosť A. o mal. deti K. ktoré boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 12P/132/2015-63 zo dňa 05.04.2016. Predmetným rozhodnutím súd zároveň u všetkých mal. detí nariadil výchovné opatrenie - pobyť v Centre pre deti a rodiny Topoľčany, ul. Kalinčiakova 4298, 955 01 Topoľčany za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov na obdobie 6 mesiacov počnúc dňom 14.02.2020. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 11.8.2020.

3. V prejednávanej veci s návrhom vo veci samej bol podaný aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na dočasne umiestnenie detí do CDR Topoľčany. Pri rozhodovaní o tomto návrhu súd vychádzal z tvrdení Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, odbor sociálnych vecí a rodiny, z pripojeného súdneho spisu sp.zn. 17P/210/2019 a po posúdení všetkých uvádzaných okolností dospel k záveru, že v danom prípade je potreba neodkladnej úpravy pomerov u maloletých detí a teda je nevyhnutné ich dočasne zverenie do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Topoľčany. Ako vyplýva z podania ÚPSVaR Levice, maloleté deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu, pričom matka mal. detí neprejavuje záujem o zabezpečovanie starostlivosti o svoje deti a v súčasnosti sa zdržiava na neznámom mieste. Otec mal. detí sa nachádzal v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Hrnčiarovciach nad Parnou. Rozhodnutím vo veci samej súd rozsudkom č.k. 17P/210/2019-98 zo dňa 08.07.2020 zrušil nariadenú náhradnú osobnú starostlivosť A. o všetky mal. deti Rafaelové a nariadil u mal. detí výchovné opatrenie - pobyť v Centre pre deti a rodiny Topoľčany za účelom zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov na obdobie 6 mesiacov počnúc dňom 14.02.2020. Vykonaným šetrením rodinných pomerov bolo zistené, že z rodiny ako ani zo širšieho rodinného príbuzenstva tohto času neexistuje osoba, ktorá by bola vhodná a schopná zabezpečovať starostlivosť o mal. deti na potrebnej úrovni, čím je vážne ohrozený priaznivý psychický, fyzický a sociálny vývin detí. S poukazom na uvedené prihliadajúc na najlepší záujem maloletých detí je ich dočasne zverenie do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Topoľčany počnúc dňom 15.8.2020.

4. Otec bol vo veci vypočutý dňa 6.11.2020 dožiadaným súdom v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, kde vykonával uložený trest odňatia slobody v trvaní od 2.1.2020 do 20.12.2020. Uviedol, že s ústavnou starostlivosťou nesúhlasí a po prepustení z výkonu trestu sa chce o deti riadne starať. Na ich výživu však neprispieva, pretože nemá žiadny príjem, ale pred nástupom na výkon trestu vyplatil A., ktorá sa starala o deti 1200 €. Rovnako pred nástupom na výkon trestu sa o deti mal záujem starať, ale mal spor s matkou detí a tak s deťmi nebol v kontakte. Vo výkone trestu je od decembra 2019 za neplnenie vyživovacej povinnosti. S deťmi je v písomnom kontakte a chce si ich z detského domova zobrať.

5. Otec po prepustení z výkonu trestu uviedol ako prechodnú adresu, na ktorej sa bude zdržiavať s družkou, a to Levice, Koháryho 25. Ani na tejto adrese, ani na adrese trvalého pobytu však opakovane nebol zastihnutý. Matka je dlhodobo na neznámom mieste v zahraničí.

6. Podľa správy CDR Topoľčany zo dňa 22.2.2021 je súrodenecká skupina umiestnená na samostatnej skupine 3 - RD Muškátová. Maloletým deťom je zabezpečovaná pravidelná zdravotná starostlivosť v pediatrickej ambulancii MUDr. Kataríny Matúšovej a stomatologickej ambulancii MUDr. Ján Otrubný. Žiadne z detí nie je zaradené v dispenzárii pedopsychiatrickej ambulancie a neužívajú žiadne lieky. Zdravotný stav maloletých detí je t.č. stabilizovaný.

Mal. Y. v šk. roku 2020/2021 navštevuje 8. ročník Špeciálnej základnej školy Topoľčany. V škole patrí k bezproblémovým žiakom, dodržiava pravidlá školského poriadku. Od septembra už chodí do aj zo školy samostatne. Dosahuje veľmi dobré vyučovacie výsledky. Pristupuje k tomu veľmi zodpovedne, do školy prichádza na čas. Na vyučovaní pracuje sústredene, je milá, pozorná, snaživá a zaujíma sa o nové učivo. Jej pracovné tempo je pomalšie, je potrebná motivácia a povzbudenie. V kolektíve detí je obľúbená pre svoju nekonfliktnú a tichú povahu. Zároveň je však aj ľahko ovplyvniteľná kolektívom.

Mal. V. navštevuje 4. ročník Základnej školy sv. Ladislava v Topoľčanoch. Je veľmi šikovná, pekne číta a ide jej aj anglický jazyk. Väčšie problémy jej robí písanie diktátov, matematika ale aj vlastiveda. Do školy sa pripravuje veľmi zodpovedne, na hodinách je aktívna. Aj napriek tomu je možné pozorovať, že učivo štvrtého ročníka je pre ňu už náročnejšie. Dosahuje však primerané vyučovacie výsledky.

Mal. Y. bol od septembra 2020 preradený do 4. ročníka Špeciálnej základnej školy Topoľčany na základe vyšetrenia a doporučenia CPPPaP. Učivo bežnej základnej školy bolo pre neho veľmi náročné, nezvládal tempo preberania látky, čo nahrádzal šaškovaním a zabávaním celej triedy, čo narušalo celý vyučovací proces. V novej škole prebieha postupná adaptácia. Zo správy triednej učiteľky vyplýva, že z dôvodu

jeho konfliktnej povahy má zatiaľ problém začleniť sa do kolektívu spolužiakov. Má tendenciu k neustálej kritike svojich spolužiakov, čo im dáva najavo neustálymi poznámkami a vysmievaním. Toto správanie neraz vedie k hádkam s ostatnými deťmi, ktoré sa stupňujú až do bitiek. Sám však kritiku od iných prijíma veľmi ťažko. Má však predpoklady zaradiť sa medzi výborných žiakov, ale všetko závisí aj od jeho správania a chcenia spolupracovať s triednym kolektívom. Čo sa týka vedomostí, zaradil sa k dobrým žiakom, na hodinách spolupracuje pri vypracovávaní všetkých zadaných úloh.

V oblasti sebaobslužných činností sú samostatní, osvojili si hygienické návyky ako je umývanie rúk, zubov, sprchovanie, nie je potrebné im ich pripomínať. Ovládajú aj základy slušného správania ako pozdraviť, poprosiť, poďakovať. Y. rešpektujú osobnosť vychovávateľa, prijali všetky pravidlá skupiny a dodržiavajú ich. V. sa veľmi rada prezentuje a snaží sa vynikať vo všetkých činnostiach, rýchlo sa nadchne, nemá však dostatočne pevnú vôľu veci aj vždy dokončiť. Y. je skôr tichšia a utiahnutejšia. Obe sú však veľmi šikovné a učentlivé. Radi sa zapájajú v kuchyni do varenia a pečenia, vedia pripraviť základné jedlá a upiecť jednoduchý koláč. Valentíno je najmladší zo súrodencov. Pri komunikácii s dospelými niekedy stratí hranicu a rozpráva sa s nimi ako so seberovnými. Je však usmerniteľný, po napomenutí sa vie ospravedlniť a chvíľu funguje bez problémov. V centre sa už stala aj mimoriadna udalosť, keď Y. bez vedomia a dovoľenia vychovávateľa opustil skupinu na ihrisku počas akcie organizovanej pre deti. Nahovoril aj mladšieho chlapca z centra a spoločne sa odišli bicyklovať. Nepriítomnosť bola ihneď nahlásená políciou a spoločnými silami sa mal. chlapci našli bez zranení a v poriadku. Ako dôvod opustenia skupiny uviedol, že jeho akcia nebavila, vedel že teta vychovávateľka by ho aj tak nepustila, tak sa rozhodol konať podľa vlastného rozhodnutia. Mal. Y. pred umiestnením do centra, žil v domácnosti svojej tety bez určených pravidiel a hraníc, samostatne a voľne sa pohyboval po meste, nemal žiadne povinnosti. Z toho dôvodu veľmi ťažko prijíma pravidlá a hranice, vníma ich skôr ako obmedzovanie. Je potrebné neustále vysvetľovanie a dohľad. V skupine detí by chcel byť ten najlepší a najšikovnejší aj za cenu hádky s ostatnými. Je však zároveň aj veľmi šikovný, rád sa zapája do všetkých aktivít na skupine, pomáha v kuchyni pri varení, vie samostatne umyť riad, pripraviť stolovanie, ale aj upratať. Všetky tri deti majú svoje vreckové, nevedia s ním ešte veľmi dobre hospodáriť, preto vyžadujú usmernenia a kontrolu vychovávateľov.

S maloletými deťmi sa ich príbuzní kontaktujú prevažne formou messengeru a telefonicky. V kontakte sú so svojou matkou, otcom a rôznymi bratrancami a sesternicami. Matka detí sa údajne nachádza v zahraničí, aktuálne v Rakúsku. Občas deťom pošle balík s oblečením a sladkosťami. Na základe informácií detí, že mama sa počas leta nachádzala na Slovensku, matku kontaktovali a apelovali na to, aby prišla svoje deti navštíviť aj osobne. Matka uviedla, že v čase jej pobytu na Slovensku bola údajne zadržaná políciou a z toho dôvodu sa neskontovala s centrom ohľadom návštevy detí. V čase uskutočnenia telefonického kontaktu sa matka opäť nachádzala v zahraničí. Okrem matky sa s deťmi kontaktuje aj ich otec Rajmund Rafael, ktorý bol v januári 2021 prepustený z ÚVTOS. Tesne pred prepustením z ÚVTOS sa otec prostredníctvom sociálnej pracovníčky kontaktoval s CDR Topoľčany a mal záujem o návštevu detí v centre. Zo strany centra bol poskytnutý tel. kontakt na ktorom si otec môže návštevu detí dohodnúť. Avšak otec sa po prepustení ani doposiaľ neskontoval s CDR Topoľčany a neprejavil záujem o osobnú návštevu detí. Aj naďalej sa s nimi kontaktuje iba prostredníctvom messengeru. Zo strany rodiny a príbuzných nie je prejavovaný aktívny záujem o mal. deti. Rodičia a príbuzní sa nezúčastňujú prípadových konferencií, po telefonickom kontakte prisľúbia spoluprácu s centrom, ktorá sa z ich strany potom neuskutoční.

Na základe uvedeného a pre zdravý psychický, sociálny a fyzický vývin mal. detí z prognostického hľadiska do budúcnosti OT centra doporučuje nariadenie ústavnej starostlivosti v Centre pre deti a rodiny Topoľčany.

7. Kolízny opatrovník zotrval naďalej na podanom návrhu. Žiadne informácie o matke ani otcovi aktuálne nemajú, ani otec ich po prepustení z ÚVTOS nekontaktoval. P. K. síce uvádzala, že si nájde bývanie, ale doteraz tak neurobila a v súčasnosti nie je žiadna schopná osoba, ktorá by bola ochotná prevziať starostlivosť o mal. deti.

8. Podľa § 54 ods. 2 písm. a), c) Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave.

9. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

10. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

11. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

12. Podľa § 75 ods. 1 vety prvej Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

13. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

14. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

15. § 337 ods. 3 CSP, súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým žalobe vo veci samej vyhovel.

16. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že rodičia nezabezpečovali starostlivosť o mal. deti. Otec bol vo výkone trestu a matka na rôznych miestach v zahraničí. Ešte pred uložením výchovného opatrenia opakovanými šetreniami v rodine boli zistené vážne nedostatky v zabezpečovaní starostlivosti o mal. deti ako aj nedostatočné výchovné pôsobenie na mal. deti. Mal. deti trávili voľný čas potulovaním sa po meste, obťažovaním a otravovaním ľudí pri nákupných centrách v meste Levice. Rodičia sa s deťmi kontaktujú prevažne telefonicky alebo cez messenger. Napriek príslubu, že svoje deti v CDR navštívia a hlavne otec, že sa o ne chce starať a vezme si ich k sebe, príslub ostal len vo verbálnej rovine a ani otec sa na pojednávanie bez ospravedlnenia nedostavil, takže jeho záujem nemožno považovať za skutočný. Na základe uvedeného a pre zdravý psychický, sociálny a fyzický vývin mal. detí z prognostického hľadiska do budúcnosti v súlade s doporučením centra a návrhom kolízneho opatrovníka berúc do úvahy skutočnosť, že žiadna osoba schopná a ochotná zabezpečiť deťom osobnú starostlivosť nie je známa, súd nariadil ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Topoľčany. Rodičom súd zároveň určil povinnosť prispievať na výživu detí v minimálnom zákonom stanovenom rozsahu, pretože nemajú žiadny príjem ani nepoberajú žiadne štátne sociálne dávky.

17. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Levice, v 4 písomných vyhotoveniach.

Odvolanie len proti odôvodneniu nie je prípustné.

V odvolaní má byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a datované.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie.

Rozhodnutie o výživnom je vykonateľné doručením.